

Kto sú mladí v situácii **NEET** na Slovensku?

V niektorých regiónoch Slovenska je mimo vzdelávania a práce **každý štvrtý mladý človek**. Tento stav má priamy sociálny aj ekonomický dopad - znamená stratu ľudského kapitálu, oslabenie regionálneho trhu práce a dlhodobú záťaž verejných financií.

Jednotné kontaktné miesta pre mladých (JKM) predstavujú systémovú odpoveď na túto situáciu. Vytvárajú prehľadný a koordinovaný **vstupný bod podpory pre mladých v situácii NEET** a prispievajú k stabilite, konkurencieschopnosti a sociálnej súdržnosti regiónov.

Kto sú mladí v situácii NEET?

Ľudia do 30 rokov, ktorí:

- sú evidovaní ako nezamestnaní
- sú neaktívni a mimo evidencie úradu práce.

**Neaktívni mladí sú najťažšie osloviteľní
a vyžadujú najvyššiu mieru
individualizovanej podpory.**

Typické skupiny:

mladí s nízkym vzdelaním | mladé matky
mladí so zdravotným hendikepom | mladí zo sociálne
vylúčeného prostredia | mladí s negatívnou skúsenosťou
s trhom práce | mladí Ukrajinci/ mladé Ukrajinky

Čo je JKM?

- poskytuje kariérové poradenstvo, mentoring a sprevádzanie,
- prepája mladých na existujúce služby (vzdelávacie, sociálne, zdravotné),
- rozvíja zručnosti, sebavedomie a schopnosť samostatne fungovať,
- zjednocuje podporu do prehľadného systému bez zbytočnej administratívy.

Včasná podpora mladých ľudí v tejto situácii je **kľúčová** pretože ovplyvňuje nielen jednotlivcov, ale aj regionálny rozvoj, trh práce, ekonomiku a sociálnu súdržnosť. Práve preto vznikajú jednotné kontaktné miesta pre mladých financované prostredníctvom Programu Slovensko.

Zriadenie JKM pre mladých je tiež súčasťou opatrení v rámci Národného plánu posilnenia Záruky pre mladých ľudí v Slovenskej republike s výhľadom do roku 2030.

**V roku 2025 bolo na Slovensku 11,1%
mladých vo veku 15 - 29 rokov
v situácii NEET.**

Priemer EÚ: 11%
Cieľom EÚ do roku 2030 je **znižit'**
tento podiel pod 9%.

Riziko výrazne rastie pri nízkej úrovni vzdelania. Na Slovensku dosahuje miera situácie NEET medzi mladými s nízkym vzdelaním **14%**, čo je nad priemerom EÚ 12,6%.

16-ročná Anna,

ukončila základnú školu, no na strednú nenastúpila pre rodinné podmienky; nemá ani stredoškolské vzdelanie, žiadne pracovné skúsenosti ani sebavedomie.

20-ročný Michal,

vyštudoval odbor, ktorý ho nebavil, z prvej práce ho prepustili a po opakovaných neúspechoch stratil motiváciu.

25-ročná Dominika,

matka troch detí, bez ukončeného základného vzdelania, žije v periférnej oblasti s obmedzenou dopravou a službami.

27-ročný Marek,

absolvent vysokej školy s červeným diplomom, aktívny a motivovaný, no v regióne nenachádza adekvátne uplatnenie.

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Aktivácia
Mladých

Sociálne a ekonomické náklady riešenia mladých v situácii NEET

Dlhodobá neaktivita mladých predstavuje:

- zvýšené náklady na sociálne dávky,
- vyššiu záťaž zdravotného systému,
- stratu ekonomického potenciálu,
- náklady na zdravotnú starostlivosť.

Dlhodobá izolácia zvyšuje riziko psychických ťažkostí, kriminality a sociálneho vylúčenia.

Ekonomický prínos JKM prispieva k:

- znižovaniu dlhodobej neaktivity mladých,
- efektívnejšiemu využívaniu verejných zdrojov,
- stabilnej pracovnej sile v regióne,
- znižovaniu sociálnych rizík,
- zvýšeniu atraktivity kraja pre zamestnávateľov a investorov.

Dobrá prax pilotného programu SPACE

Pilotný model SPACE v Banskobystrickom kraji overil funkčnosť princípu „one-stop-shop“.

Kľúčové prvky:

- nízkoprahovosť,
- terénna práca,
- dôraz na vzťah a dôveru,
- systematická individuálna práca s klientom.

Skúsenosť ukázala, že mladí do systému neprichádzajú sami - podpora si vyžaduje ich aktívne vyhľadávanie a budovanie dôvery medzi mladými v situácii NEET a komunitou, v ktorej žijú.

Vznikajúce JKM pre mladých na Slovensku metodicky a systémovo koordinuje konzorcium Aktivácia mladých (AM) prostredníctvom národného projektu **Koordinácia jednotných kontaktných miest pre mladých**, realizovaného v rámci Programu Slovensko (ESF+). Plán posilnenia Záruky pre mladých do roku 2030 zabezpečuje, aby JKM vznikali ako kvalitne nastavené a udržateľné systémové opatrenie. Aktuálna výzva z MPSVR plánuje so vznikom 50 - 54 JKM vo všetkých samosprávnych krajoch, na túto výzvu je alokovaných 46,5 mil. eur z Programu Slovensko.

Konzorcium AM poskytuje zriaďovateľom a tímom JKM jednotné štandardy, metodickú a mentorskú podporu, vzdelávanie pracovníkov, online nástroje na monitoring a hodnotenie, platformu na sieťovanie medzi regiónmi a zároveň realizuje advokáciu Záruky pre mladých a podporu dlhodobej udržateľnosti JKM ako systémového riešenia. Dôležitou súčasťou projektu je aj cielená podpora spolupráce s ďalšími aktérmi v oblasti podpory dlhodobo nezamestnaných mladých ľudí a udržateľnosť JKM ako systémového opatrenia.

Konzorcium sa skladá z piatich partnerov

- Rada mládeže Slovenska,
- Národný inštitút vzdelávania a mládeže,
- The Duke of Edinburgh's International Award Slovensko, o.z.,
- YouthWatch
- Združenie pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry

RmS Rada mládeže Slovenska

NIVAM
NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

THE DUKE OF EDINBURGH'S
INTERNATIONAL AWARD
SLOVAKIA

**Youth
watch**

 Združenie pre kariérové
poradenstvo a rozvoj kariéry

Investícia do **funkčných JKM pre mladých** je vkladom do budúcnosti regiónov aj celej krajiny. Včasná, prehľadná a systémová **podpora mladých v situácii NEET** zvyšuje ich šance na **aktívny a stabilný život**.